

# **TECHNOLOGICKÝM PŘENOSEM K IMPLEMENTACI CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE**

## **FROM TECHNOLOGICAL TRANSFER TO IMPLEMENTATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGs)**

Ing. Gabriela Antošová, Ph.D.  
Vysoká škola ekonomická  
nám. W. Churchilla 1938/4  
e-mail: antg00@vse.cz

Vysoká škola regionálního rozvoje  
Žalanského 68/54  
e-mail: gabriela.antosova@vsrr.cz

### Klíčová slova:

partnerství, cíle udržitelného rozvoje, Agenda 2030, patentové právo

### Keywords:

partnership, sustainable development goals, Agenda 2030, Patent Law

### Abstrakt:

Patentové právo úzce souvisí s přenosem technologií, které se v současné době staly diskutovaným tématem a hlavním záměrem sledovaného implementačního procesu v rámci globálních cílů udržitelného rozvoje ukotveného v předkládané Agendě 2030. Právní úprava také současné legislativy v České republice a jiných státech upravuje odměňování zaměstnanců, které je stanoveno přiměřeným či dodatečným vypořádáním při uplatnění práva a přenosu technologií či inovací. Tento článek se zabývá nastaveným systémem ukotveným v Rezoluci ze dne 25. září 2015 „Transformace našeho světa: Agenda 2030 a nové globální cíle udržitelného rozvoje“ a následně ji doplňuje o právní úpravy ve vybraných zemích při uplatňování přenosu vlastnictví nabytého zaměstnavatelem od zaměstnanců a systémem spravedlivého odměňování technologického přenosu, to je jádro tohoto dokumentu a souvisejících právních předpisů nejen v národním kontextu.

### Abstract:

Patent Law related to the transfer of technology, which has currently become a topic of discussion and the main purpose of the monitored implementation process within the global sustainable development goals enshrined in the presented 2030 Agenda. The current legislation in the Czech Republic and other countries also regulates the remuneration of employees, determined by appropriate or additional settlement as part of the application of the law and the transfer of technology or innovation. This article focuses on the system set out in the Resolution of 25 September 2015, "Transforming our World: the 2030 Agenda and New Global Sustainable Development Goals", and subsequently complements it by legislation in selected countries, when applying the transfer of ownership acquired by the employer from employees and the equitable rewarding of technology transfer; this is the core of this document and related legislation not only in the national context.

## Úvod

Tento článek představuje konceptuální diskusi k základní vizi vědy a technologie, která je hlavním záměrem a referenčním rámcem tvořených dokumentů Spojených národů a dále předkládaných cílů udržitelného rozvoje (SDGs) v Agendě 2030. Nejdůležitějším patrným záměrem a cílem těchto dokumentů je právě technologický přenos, což sebou nese riziko nerozpoznání jiných technologických alternativ, jako jsou echo-technologie, a samozřejmě také limitovaná role představující vědu a inovaci k dosažení právě těchto cílů udržitelného rozvoje.

### 1. Implementace a partnerství v Agendě 2030

Rezoluce byla přijata Valným shromážděním dne 25. září 2015 (A /70 /L.1) „Transformace našeho světa: Agenda 2030 a nové globální cíle udržitelného rozvoje“ je rozdělena do pěti hlavních částí; a to konkrétně do Preambule a definice; Prohlášení; Cíle a zaměření Udržitelného rozvoje; Způsoby provádění implementace a globálního partnerství; Následná opatření a monitoring.

Jádrem tohoto dokumentu je definice 17 cílů udržitelného rozvoje a jejich 169 hlavních zaměření. Poté cíle udržitelného rozvoje potažmo technologie mají 3 zaměření:

17.6 Zlepšit sever-jih, jih-jih a regionální triangulaci včetně mezinárodní spolupráce v těchto oblastech,

17.7 Podporovat rozvoj, převod, šíření a rozšiřování ekologicky šetrných technologií do rozvojových zemí,

17.8 Plně zprovoznit banku technologií a vědy, technologie a inovace při budování kapacit mechanismu pro nejméně rozvinuté země do roku 2017 a zvýšit využívání povolení technologie, zejména informačních a komunikačních technologií.

V sekci zaměřené na podstatu implementace v rámci Dohody mezi státy OSN (2015) byla zahájena snaha o „usnadnění technologického mechanismu“, což je založeno na spolupráci multi-stakeholderů mezi členskými státy, občanskou společností, privátním sektorem, vědeckou a akademickou sférou, subjekty Spojených národů a jinými stakeholdery. Tato spolupráce bude zakomponována do úkolového týmu. Tým se bude zabývat vědou, technologií a inovacemi pro dosažení cílů udržitelného rozvoje včetně online platformy. Ačkoliv zaměření 17.6 a „usnadnění technologického mechanismu“ (Technology facilitation mechanism) je již zmiňováno ve vědě a inovacích, hlavní zaměření tohoto dokumentu je na technologický transfer (neboli na přenos technologií). Přestože ve skutečnosti nejsou považovány věda a inovace jako hlavní myšlenka, ale jako součást technologie, dále poukazují na vizi celého rámce cílů udržitelného rozvoje. Konkrétně (díky STI – science, technology, innovation) ve smyslu přenosu technologií, což je hlavní myšlenkou udržitelného rozvoje. Uvedení „technologického přenosu“ (Polenakovik a Pinto 2010) je hlavním zdrojem dosažitelnosti cílů udržitelného rozvoje. Rizika této orientace jsou při nejmenším ve 3 rovinách, které byly již historicky několikrát diskutovány (Imaz & Sheinbaum, 2017a):

1. koncipovanou vědou a technologií s předpokladem jejího umístění moci mimo občanskou a politickou rozhodovací pravomoc,
2. přehlížením okolností, že ekologické limity růstu nemohou být vyřešeny technologickým přenosem, či přenosem technologií, a nakonec

3. zanedbáváním role sociální a humanitní vědy a jiných znalostních zdrojů či minimalizace role jiných echo-technologických přístupů k dosažitelnosti cílů udržitelného rozvoje.

V podnikatelském prostředí je dokonce technologický přenos součástí jejich lukrativnosti a rozvoje. Skutečnost, že věda a technologie je moc, která mimo občanskou a politickou rozhodovací pravomoc umožňuje intervence a změnu světa je nutné přijmout jako nevyhnutelnou záležitost (Ozolina et al. 2009). Tento pohled na svět začal pravděpodobně už myšlenkou Platóna, který považoval matematiku jako speciální zdroj vědění a poznání našeho světa, či jazyka nepožadujícího přispění lidského smyslu. Platónova čísla představovala charakteristiky věčnosti a dokonalosti, prakticky nepoptávala potřeby smyslů k upřesnění znalosti.

Několik staletí poté řecký filozof René Descartes představil velmi podobné názory. Descartés opět věřil, že smysly nejsou pravé cesty poznání materiálního světa. Descartés přesvědčivě uvažoval o metodice, která může garantovat dosažitelnost pravdy. V současnosti tuto myšlenku známe pod pojmem vědecké metody. Tato metodologie vychází opět z matematicko aritmetických pravidel.

Perspektiva vědy je pozoruhodná již z minulosti, kdy se stala predominantním odrazem akcentující myšlenky vědců jako byl Koperník, Kepler, Galileo Galilei či Newtonova filozofie, která nám nepřinesla nic víc než souřadnice konstruuující realitu (Thiher 2001). Přestože matematika se zdá jako dokonalá a věčná představa Platóna a Descartése, kteří obohatili vědění o pravdu, je nutné ji doplnit o lidskou konstrukci. Na druhou stranu věda lidské bytí používá k pochopení komplexního a chaotického světa, který nás obklopuje (Vico 1984). Nakonec je možné vzpomenout i Herberta Marcuse, který vysvětloval, že: *„Růst není jen neutrální termín, hýbe totiž světem díky specifickým cílům a tyto cíle jsou definovány s možností vylepšovat či zlepšovat lidské podmínky žití.“*

Z tohoto už poznáváme, že technologie nedominuje přírodě, ale má se stát také dominantní lidské cestě a ne naopak.

V současnosti se má hodnotit lidský vztah k přírodě a jeho cesty či koncepce vedoucí k rozvoji. Můžeme souhlasit, že vědecké znalosti jsou sociální konstrukcí, shrnutím není nic epistemologicky zvláštní, pokud hovoříme o přírodě a vědeckém poznání. Tato skutečnost není v rozporu s kladeným důrazem na podporu a rozvoj vědy, technologie a inovací. Snahou společnosti je epistemologie či noetika studující povahu zdroje a významu poznání, což napomůže vysvětlit výzvy, kterým svět čelí. Tyto výzvy nejsou jen vědecké či technické, ale jsou především „občanské“.

Z tohoto důvodu věda, technologie a inovace nabízí udržitelnému rozvoji obrovské příležitosti recipročním propojením vědy, kultury a tradičního vědění. Což můžeme chápat jako systém „vítěz-vítěz“. Za neznámou v tomto vzorci je možné si dosadit „příroda-člověk“. Lévi-Strauss upozornil na okolnost, že je důležité se ptát na otázky v souvislosti se správnou vědou. Některé tyto otázky mohou jeho poznatek reflektovat: Rozdvojený smysl zdrojů (tj. spotřeba a rozvoj) – Jakým způsobem podpořit sociální „welfare“ s limitovanými zdroji? Nebo jak zhodnotit lidský rozvoj a snížit environmentální degradace? Tyto otázky jsou samozřejmě součástí mezinárodní diskuse (Saadi a Djebabra 2015) udržitelného rozvoje, nejsou ale zdaleka vyřešeny. Podstatou poznání je fakt, že tyto otázky a odpovědi jsou regionálně různorodé a státy se je snaží překonat právě „přenosem technologií“.

Na základě předložených teoretických východisek a studia dokumentů či literatury jsou dokázány různé orientace vedoucí k dosažení cílů udržitelného rozvoje, které jsou předkládány v pěti hlavních oblastech:

- a) technologický přenos k potvrzení okolnosti, že vědecký a technologický rozvoj jsou přístupné širokému uživatelskému prostředí,

- b) echo-technologie definovány jako užitek technologické myšlenky řízení ekosystému, který je založen na hlubším pochopení principů, na kterých jsou přírodní ekosystémy založeny a v neposlední řadě jako přenos těchto principů do managementu (tedy řízení) těchto ekosystémů,
- c) interdisciplinarita (vědecké přístupy definovány ve zprávě z roku 2004 Národních Akademií) jako způsob týmového či individuálního výzkumu zahrnující informace, data, techniky, instrumenty, perspektivy, koncepty či teorie z dvou či více disciplín nebo sfér specializovaných znalostí k rozšíření základního pochopení či řešení problémů (které jdou napříč jedné disciplíny druhou nebo oblastí výzkumné praxe),
- d) socio-ekonomická politika referující tuto analytickou část do veřejných politik, které nejsou nezbytnou součástí technologických inovací a přenosu technologií, a nakonec zahrnující doplňkové oblasti tohoto bodu,
- e) dosažitelnost předložené vize v Agendě 2030 zde nedosahuje stoprocentní shody či konsensu, ale je vědecky diskutována napříč 17 globálními cíli udržitelného rozvoje při jejím postupném naplňování.

Na základě těchto pěti předložených oblastí jsou dále diskutovány cíle dle důležitosti (+ méně důležité, ++ důležité, +++ více důležité) jejich postupného naplňování (Imaz & Sheinbaum, 2017b, upraveno):

**Obrázek 1** Cíle SDG nabývající vysoké důležitosti při jejich naplňování napříč pěti hlavním oblastem

| Oblast SDG17                              | +++                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Technologický přenos<br>+++ (8 ze 17)     | převážně myšlenky zajištění zdravého života a kvalitních životních podmínek pro všechny generace (3); zajištění přístupnosti a udržitelného řízení vodních zdrojů či humanitární pomoc pro všechny lidi (6); zajištění cenové přístupnosti, spolehlivosti, udržitelnosti moderní energie pro všechny lidi (7); budování pružné infrastruktury zahrnující podporu udržitelné industrializace a inovace (9); tvorbu měst a osídlení zahrnující bezpečnost, stálost a udržitelnost (11); zajištění udržitelné spotřeby a struktury produkce (12); věnovat zvláštní pozornost k odvrácení klimatické změny a jejích dopadů (13) a také zachovávat a udržitelně užívat oceány, moře a jejich zdroje pro udržitelný rozvoj (14) |
| Echo-technologie<br>+++ (5 ze 17)         | ukončení hladomoru s dosažením potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy včetně podpory udržitelného zemědělství (2) a dále pak je nutné chránit, obnovovat a podporovat udržitelné užívání zemských ekosystémů, udržitelně řídit lesní porosty, odvracet dezertifikaci, zastavit či odvrátit degradaci půd a ztrátu biodiverzity (15), dále pak dtto SDG 6,7,12                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Interdisciplinarita                       | Plně naplňuje všech 17 globálních cílů                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Socio-ekonomická politika                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Dosažitelnost vize<br>+++ (10 cílů ze 17) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                           | SDG 1,2,3,4,8,10,12,15,16,17<br>(1) Ukončit chudobu všech forem na celém světě                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

*Zdroj: vlastní zpracování*

Například cíl (SDG 5), tedy dosažení rovnosti pohlaví a zrovnoprávnění žen byl považován v rámci implementace za nejméně důležitý ve třech oblastech jako jediný ze všech, a to v technologickém přenosu, echo-technologii a nakonec v dosažitelné vizi. Dále poté cíle (SDG 1,4,5,10,16 a 17) byly považovány jako méně důležité ve stejných oblastech, a to taktéž

v technologickém přenosu a echo-technologii. Mezi tyto cíle řadíme redukování nerovnosti napříč státy a podporu míru včetně společností udržitelného rozvoje, provádět úspěšnost spravedlnosti všem a budovat efektivně, odpovědně na všech institucionálních rovinách. Tyto cíle by ovšem měly být implementovány s vysokou důležitostí ve stejných oblastech interdisciplinarity, socio-ekonomické politiky (Ratiu a B. Anderson 2014) a dosažitelnosti vize.

**Obrázek 2:** Cíle SDG nabývající malé důležitosti při jejich naplňování napříč pěti hlavními oblastem

| Oblast SDG17                        | +                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Technologický přenos<br>+ (6 ze 17) | převážně myšlenky zajištění zdravého života a kvalitních životních podmínek pro všechny generace (3); zajištění přístupnosti a udržitelného řízení vodních zdrojů či humanitární pomoc pro všechny lidi (6); zajištění cenové přístupnosti, spolehlivosti, udržitelnosti moderní energie pro všechny lidi (7); budování pružné infrastruktury zahrnující podporu udržitelné industrializace a inovace (9); tvorbu měst a osídlení zahrnující bezpečnost, stálost a udržitelnost (11); zajištění udržitelné spotřeby a struktury produkce (12); věnovat zvláštní pozornost k odvrácení klimatické změny a jejich dopadů (13) a také zachovávat a udržitelně užívat oceány, moře a jejich zdroje pro udržitelný rozvoj (14) |  |
| Echo-technologie<br>+ (6 ze 17)     | SDG 1,4,5,10,16,17                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |
| Interdisciplinarita                 | neobsahuje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
| Socio-ekonomická politika           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| Dosažitelnost vize                  | SDG 5,6,9,11,13,14                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |

*Zdroj: vlastní zpracování*

## 2. Technologický přenos a jeho právní úprava v mezinárodním kontextu

Začínající evoluce intenzivní interakce mezi transformací inovací jako je technologický přenos při uplatňování práva přenosu vlastnictví mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci, tedy tvůrci inovací a jejich uplatňovatelem, je nutné sledovat právní úpravu, která dává směr produktivitě a případné ekonomické konzumaci. Internacionalizace (Archibugi a Michie 1995) celého systému začíná mít rostoucí tendenci při získávání práva na uplatňování ekonomické hodnoty v celosvětovém měřítku (Molero a Garcia 2008).

Tak jak jsou upravovány patenty či inovace (Iammarino et al. 2009), nabývá značné důležitosti úprava spravedlivého odměňování jejich tvůrců. Tento značný fakt se jeví mnohem více komplexní a heterogenní již v organizování inovačních procesů, probíhající interakce mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, napříč technologickému přenosu zdaleka nedosahuje vzájemného obohacení. Tedy problematika spravedlivého vypořádání či dodatečné odměny je velmi aktuální a stává se stále diskutovanější i v tomto směru dopadů, které skrývá dosahování udržitelných rozvojových cílů Agendy 2030. Tato pokračující potřeba řešení či dosažení, nebo nastavení spravedlivého systému odměňování při uplatňování práva přenosu technologických vlastnictví je pro tyto výzvy nevyhnutelná. Představa vzájemného obohacení při technologickém přenosu zahrnuje také rostoucí trend souvisejících nákladů, urychlení morálního opotřebení či zastaralost již uplatněných patentů či inovací. Důležitost je nutné spatřovat dále pak v kombinaci podnikatelských aktivit či fúzování, nakonec také externích

znalostí aktuálně již vytvořených patentů či nakonec při osvojování technologií. Výsledkem u méně a méně podniků je možné najít východisko ve všech vstupech (inputs) a aktivech bezprostředního okolí. Jinak řečeno, Národní systém inovací je stále méně „národní“, protože je zahrnut stále více do prvků mezinárodního dění a jeho aktérů (Molero a Garcia 2008).

Nyní je potřeba se také zaměřit na rozdílnost legislativních úprav při přenosu práv technologií uplatňovaných zaměstnavateli v mezinárodním kontextu (Juridictions Hogan 2017). Zaměstnanecké vynálezy například ve Francii jsou převážně řízeny (Patent Law France 2017) právními předpisy čl. 611-7 Zákonem duševního vlastnictví (French Intellectual property code – IP Code). Tyto právní předpisy upravují postup pouze pro zaměstnavatele zvláště při absenci smluvního ujednání, jako jsou kolektivní smlouvy, společenské smlouvy či zaměstnanecké smlouvy, což více upřednostňuje práva zaměstnavatele. Režim vlastnictví a určování vlastnického práva dodatečného vypořádání či spravedlivého určení odměny se velmi liší, a to konkrétně dle klasifikace vynálezů do tří skupin dle zaměstnaneckých vynálezů definovaných IP kódem. Zákon o vynálezech zaměstnanců je také právoplatným předpisem legislativní úpravy v Německu (The German Act on Employees' Inventions – AEI), který doplňuje související předpisy upravující odměňování (Deutsches Patent Law 2017). Tyto předpisy ještě zahrnují detailní schéma pokynů odměňování ve vztahu k zaměstnaneckým vynálezům. Tento zákon také upravuje některé zákonné povinnosti zaměstnavatelů a práva zaměstnanců. Všechny společnosti zaměstnávající vynálezce, založené v Německu, musí dodržovat tyto právní předpisy a jejich aktualizace v souladu s německým právem zaměstnaneckých vynálezů. Poté čl. 64 nařízení č. 30/2005 Zákona o vynálezech zaměstnanců je platnou legislativou a stanovuje podrobný systém vlastnictví zaměstnaneckých vynálezů včetně systému pro odměňování v Itálii (Patent Law Italy 2017). Zákonem o průmyslovém vlastnictví z června 2000 je upraveno plnění povinností zaměstnance, či uplatňování práva na vynález či přenos vlastnictví na zaměstnavatele, pokud se nedohodnou zúčastněné strany jinak konkrétně v Polsku (Patent Law Poland 2017).

Ve Španělsku je režim již trochu odlišný, upravuje ho španělský právní režim o vynálezech zaměstnanců (čl. 15-20 Zákona 11/1986 upravující patentové záležitosti). V této legislativě (Invenciones y Leyes España 2017) jsou upraveny základní zásady patentového režimu včetně přenosu práva a odměňování, jakož i povinnosti či práva obou stran. Práva udělená zaměstnancům mají imperativní charakter, a proto jakékoliv zřeknutí se těchto práv je nepřipustné. Při sporech týkajících se vynálezů či uplatnění vlastnictví musí být nejprve podána žádost na úřad patentového vlastnictví. Spory v této záležitosti poté řeší tříčlenná komise jmenovaného španělského úřadu, přičemž je jeden člen z komise jmenován zaměstnancem a druhý zaměstnavatelem. Pokud se strany nedohodnou s návrhem urovnání poskytovaným zdarma, je nutné dále tento spor řešit soudně. Případy z Nizozemí nezmiňují žádné konkrétní povinnosti zaměstnancům týkající se jejich vynálezů. Povinnost zaměstnance spočívá pouze v informování zaměstnavatele, že byl vynález vytvořen a v zachování důvěrnosti, která je založena na jeho povinnosti jednat v nejlepším zájmu zaměstnavatele. Zvláštní ustanovení mohou být dobrovolně stanoveny ve smluvních ujednáních. V jiných oblastech jsou povinnosti vůči odměňování zaměstnanců v rámci uplatňování práva technologického pokroku stále více odlišná.

Ve Spojeném Království například obecně platí, že vynálezy vytvořené zaměstnanci při svých obvyklých pracovních povinnostech náleží automaticky zaměstnavateli. Zaměstnavateli tedy náleží právo nakládání s vynálezem dle jeho uvážení (Law and Practice United Kingdom 2017), aniž by musel vymáhat souhlas od zaměstnance či nárok na jeho dodatečné vypořádání. Nicméně dojde-li ke sporu o patentové vlastnictví a patent podléhá kontrole, tedy v případě uznaného mimořádného obohacení zaměstnavatele na tomto patentu, mohou zaměstnanci být vyplacena dodatečná vypořádání. V tomto případě rozhoduje náležití právo

či identita vytvořeného patentu, v tomto zákoně se hovoří zvláště o „skutečném vynálezci tohoto patentu“.

Definice vlastnických práv ve Spojených Státech Amerických jsou upraveny v souladu s budoucím nakládáním s vytvořenými vynálezy, tak aby se zabránilo následným komplikacím v průběhu přenosu práv po dobu zaměstnaneckého procesu. Podle společných pravidel upravujících předpisů se vlastnická práva v USA alokují do souladu nezávislosti zaměstnance při vytváření účelových inovací či technologických vynálezů (Administration 2017). Stále více se uplatňuje úprava nakládání s vynálezy v rámci smluvního ujednání mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem.

Občanským zákoníkem při uplatňování zaměstnaneckých vynálezů jsou upraveny povinnosti například v Rusku (Russia Patent Law 2017), kde je stanoven obecný regulační rámec pro zaměstnanecké vynálezy a některé smluvní vztahy. V Mexiku jsou tyto vztahy upraveny hlavním pracovním právem, které upravuje vždy povinnosti zaměstnance vytvářejícího vynálezy na úkor provádění svých činností ve prospěch zaměstnavatele (Intellectual Property Mexico 2017).

V Japonsku se práva ve vztahu k vynálezu zaměstnance řídí §35 Patentového zákona, přičemž v roce 2016 vstoupila v platnost jeho novela pro Japonsko (Japan 2017). Původní úprava zněla ve prospěch uplatnění práva zaměstnance, kdy docházelo k převodu vlastnictví na základě pracovněprávních předpisů nebo smluvního ujednání, kde byla přiznána zaměstnanci přiměřená odměna. Zaměstnavatel dle podílového uplatnění mohl patent přenést i na třetí osobu. Novela zákona již ve prospěch zaměstnance nepohlíží, právo náleží neodmyslitelně zaměstnavateli, a to pokud regulační předpisy či smluvní ujednání jsou dohodnuty mezi oběma stranami předem. V tomto případě není nutné, aby zaměstnavatel vymáhal souhlas k přenosu práv z vlastnictví, není ani povinen získat souhlas od ostatních spoluvlastníků, protože je právoplatným vlastníkem vytvořeného patentu. Pokud by nebylo prokázáno toto ujednání předem na základě vnitřních směrnic, tak je vlastníkem neodmyslitelně zaměstnanec, jak tomu bylo před novelizací zákona. Ohledně přiměřené odměny novela již stanoví, že tato odměna je zahrnuta v běžném ekonomickém zisku, či peněžní odměně. Tyto odměny zahrnují například akciové opce, zvýšení platu či placené dovolené, či příležitosti studia v zahraničí. Nakonec tato novela Zákona také stanovuje zřízený orgán Ministerstva hospodářství, obchodu a průmyslu jako rozhodující orgán při stanovení přiměřené odměny za zaměstnanecké vynálezy. Pokyny upravující vymahatelnost přiměřené odměny byly zveřejněny již v roce 2016, mohou poskytnout podporu při stanovení přiměřené odměny, ovšem tyto postupy nejsou legislativně vymahatelné.

V Hong Kongu je situace velmi podobná předchozímu modelu, a to před novelizací zákona (IP Laws Hong Kong 2017). Zaměstnavatel má plný nárok na hospodaření s vytvořeným patentem, aniž by přiznával zaměstnanci dodatečné vypořádání, jeho vynález byl totiž vytvořen v průběhu pracovních povinností, neuvažuje se ani o získání souhlasu od zaměstnance k dalšímu přenosu. Pokud byl však vynález či patent vytvořen po 20. červnu 1997, je považován už vrchním soudem v Hong Kongu za nevýdělečný prospěch zaměstnavatele, přičemž soud musí přihlížet k velikosti podniku, v kterém byl patent vytvořen. Zaměstnanci na základě rozhodnutí soudu může být přiděleno dodatečné vypořádání, toto platí pro dlouholeté patenty (na 20 let), tak i krátkodobé (osmileté) patenty v Hong Kongu. Stejná uplatnění se týkají i jiných forem chráněného vlastnictví poskytujících v jiné zemi, či území řešených před tímto soudem.

Právní rámec upravující zaměstnanecké vynálezy a související odměňování se v průběhu let rozvíjel v Číně (State IP China 2017), poněkud částečně a povrchně. Jeho podstata spočívala především v patentovém zákoně upravujícího patenty a vynálezy a dále také v zákoně o podpoře transformace vědeckotechnických výsledků, který upravuje nepatentové vynálezy

(servisní vynálezy, kde se zaměstnavatelé a zaměstnanci dohodli nevyužívat patentovou ochranu).

### **3. Dosažení technologického přenosu za pomoci partnerství (Public Private Partnership-PPP)**

Začlenění PPP projektů je velmi důležitým faktorem rozvoje v rozvojových zemích a také v rozvíjejícím se trhu. Ve většině zemí, kde již bylo dosaženo rozvoje na základě PPP, je populace velmi opatrná v ohledech na privátní sektor. To se týká především projektů zaměřených na rozvoj infrastruktury všech druhů a při dosahování technologického přenosu. Jako výsledkem dobrých projektů, které již byly implementovány ve velmi nepříznivých přírodních podmínkách, je také potvrzeno rozložení velkého rizika. Tak aby se rizikům zabránilo, je nezbytnou součástí těchto projektů také občanská společnost, kdy dosažení SDGs má být napříč PPP projektů jejich vlastní iniciativou implementačních procesů. V tomto kontextu již (Zapatrina 2016) vzpomíná oboustranné pochopení na základě dobré komunikace, jako povinnou součást struktury dosahování SDGs, konkrétně technologickým přenosem na základě těchto projektů.

Hlavní iniciátoři mají vysvětlit „tváří v tvář“ (face to face) společnosti důvody přijetí jejich předkládaných návrhů. Neméně důležitou roli také v těchto projektech mají mezinárodní finanční instituce (International financial institutions IFIs), a to z důvodu podpory sociální participace. Již od počátku se mají zajímat o to být součástí takových projektů, a to z následujících příčin: jejich participace bude vždy zaručena privátnímu partneru bez ohledu na korupci a politickou nestabilitu; za účelem provedení vysoké kvality projektů včetně jejich přípravy, tak mohou dosáhnout pochopení u mezinárodních obchodních partnerů; budou doporučovat rozvoj projektové dokumentace jako cestu k zájmu privátnímu sektoru a to díky IFI půjčkám jakémukoliv výherci z jejich řady; anebo naučí participaci veřejného sektoru již během projektové přípravy na způsobu „učící se organizace v průběhu dění“.

Představa globálního projektu může být považována jako základ rozšířeného rozvoje implementačního mechanismu SDGs s vytvořením nového inovačního modelu pro rozvojové země, a to za pomoci technické asistence v kontextu nové Agendy 2030. Tento model by měl splňovat následující kritéria: stimulovat vlády rozvojových ekonomik k začlenění SDGs do jejich národních strategií a strategických plánů (Edgar et al. 2013) a adoptovat zodpovědně politiku (Fabbri 2016; Oliveira 2015) v tomto směru; vzbudit zájem privátního sektoru v celosvětovém měřítku a směřovat jejich strategie včetně řízení jejich aktivit k asistenci implementace SDGs nejen ve vlastních zemích, ale i v rozvojových ekonomikách zasažených sociálními a ekonomickými tlaky globálních dopadů. Hlavními problematickými okruhy, které souvisí s dosažením SDGs v rozvojových ekonomikách jsou především patřičné nedostatky vědomostí veřejných autorit a jejich kapacity k dosažení, tak komplikovaných otázek souvisejících s dosažením SDGs prostřednictvím PPP projektů. Dále pak vlády nemají adekvátně nastavený mechanismus modelu k již založenému systému PPP k vytváření a k inovaci existující infrastruktury a nakonec ani rozpočtové politiky nejsou, tak silné aby dokázaly PPP projekty financovat. Záměr je založen především na technické podpoře programů v kontextu Agendy 2030, což musí být řízeno na přizpůsobivost se již existujícím modelem PPP, a to na základě poptávky SDGs. Nutná potřeba je spatřována také na zakládání nezbytných institucí a na zlepšování kapacit budujících opatření SDGs s aktivní participací lokálních odborníků a vědců celého implementačního procesu.



## Závěr

Nejdříve je nutné podotknout, že dosažení všech SDGs, převážně v rozvojových ekonomikách je prakticky nemožné bez moderní, environmentálně přívětivé a energeticky účinné a inteligentní infrastruktury. Za druhé, jako jednou z hlavních odlišností mezi PPPs a tradičními veřejnými investicemi je zaměření na výsledky PPPs včetně rozložení rizika mezi oba partnery (veřejný a privátní sektor) k dosahování těchto cílů. Oba tyto rysy hrají velmi důležitou roli pro Globální projekt „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ - «Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development». Za třetí, PPP je nejlepší nástroj sociálního začlenění rozvoje, který je jako jeden z klíčových elementů udržitelného růstu. Nedostatek pochopení a důvěry mezi autoritami veřejného sektoru, podnikatelskou sférou a společností jsou hlavním důvodem politické nestability a expanze vojenských konfliktů rozvojových zemí v posledních letech. Důsledkem toho jsou zvyšující se migrační procesy této nestability, která je velmi závažnou problematikou nejen rozvojových zemí, ale také ekonomicky velmi úspěšných partnerů.

## Použité zdroje:

ADMINISTRATION, O. of P. L. (2017). Laws, regulations, policies, procedures, guidance and training [Text]. Retrieved 20 April 2017, from /patent/laws-regulations-policies-procedures-guidance-and training

ARCHIBUGI, D., & MICHIE, J. (1995). The globalisation of technology: a new taxonomy. *Cambridge Journal of Economics*, 19(1), 121–140.  
<https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.cje.a035299>

DEUTSCHES PATENT UND MARKENAMT. (2017). Dostupné z:  
<https://www.dpma.de/english/>

EDGAR, B., ABOUZEEDAN, A., HEDNER, T., MAACK, K., & LUNDQVIST, M. (2013). Using scenario planning in regional development context: the challenges and opportunities. *World Journal of Science, Technology and Sustainable Development*, 10(2), 103–122.  
<https://doi.org/10.1108/20425941311323118>

FABBRI, E. (2016). Strategic planning and foresight: the case of Smart Specialisation Strategy in Tuscany. *Foresight*, 18(5), 491–508. <https://doi.org/10.1108/FS-06-2015-0036>

IAMMARINO, S., SANNA-RANDACCIO, F., & SAVONA, M. (2009). The perception of obstacles to innovation. Foreign multinationals and domestic firms in Italy. *Revue D'économie Industrielle*, (125), 75–104. <https://doi.org/10.4000/rei.3953>

IMAZ, M., & SHEINBAUM, C. (2017a). Science and technology in the framework of the sustainable

development goals. *World Journal of Science, Technology and Sustainable Development*, 14(1), 2–17.  
<https://doi.org/10.1108/WJSTSD-04-2016-0030>

Intellectual Property - Mexico. (2017). Dostupné z:  
<http://www.mondaq.com/mexico/x/481640/Trademark/Understanding+Mexicos+Intellectual+Property+Laws>

Intellectual Property Department - IP Laws - Patents, Hong Kong. (2017). Retrieved 20 April 2017,  
from [http://www.ipd.gov.hk/eng/intellectual\\_property/ip\\_laws/patents.htm](http://www.ipd.gov.hk/eng/intellectual_property/ip_laws/patents.htm)

Intellectual property: Law and practice - GOV.UK. (2017). Dostupné z:  
<https://www.gov.uk/topic/intellectual-property/law-practice>

Japan: Patent Act. (2017). Dostupné z:  
[http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file\\_id=188310](http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=188310)

Jurisdictions. (2017). Dostupné z: <http://limegreenip.hoganlovells.com/jurisdictions>  
MOLERO, J., & GARCIA, A. (2008). The innovative activity of foreign subsidiaries in the Spanish Innovation System: An evaluation of their impact from a sectoral taxonomy approach. *Technovation*, 28(11), 739–757. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2008.03.005>

Oficina Española de Patentes y Marcas - Invenciones. (2017). Dostupné z:  
[https://www.oepm.es/es/Invenciones\\_Menu/index.html](https://www.oepm.es/es/Invenciones_Menu/index.html)  
OLIVEIRA, E. H. DA S. (2015). Place branding in strategic spatial planning: A content analysis of development plans, strategic initiatives and policy documents for Portugal 2014-2020. *Journal of Place Management and Development*, 8(1), 23–50. <https://doi.org/10.1108/JPMD-12-2014-0031>

OZOLINA, Ž., MITCHAM, C., & STILGOE, J. (2009). GlobalGovernance090206.indd - global governance-020609\_en.pdf. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/research/science\\_society/document\\_library/pdf\\_06/global-governance-020609\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/research/science_society/document_library/pdf_06/global-governance-020609_en.pdf)

Patent Law - France. (2017). Dostupné z: <http://www.bios.net/daisy/patentlens/1557.html>  
Patent law in Italy. (2017). Dostupné z: <http://ufficiobrevetti.it/en/guides/patents/>  
POLENAKOVIC, R., & PINTO, R. (2010). The national innovation system and its relation to small enterprises: The case of The Republic of Macedonia. *World Journal of Science, Technology and Sustainable Development*, 7(1), 91–107. <https://doi.org/10.1108/20425945201000007>

Postępowanie sporne - Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej. (2017). Dostupné z:  
<http://www.uprp.pl/postepowanie-sporne/Lead05,611,2536,4,index,pl,text/>

RATIU, C., & B. ANDERSON, B. (2014). The identity crisis of sustainable development. *World Journal of Science, Technology and Sustainable Development*, 11(1), 4–15.  
<https://doi.org/10.1108/WJSTSD-08-2013-0033>

Russian Federation: Patent Law No. 3517-I of September 23, 1992. (2017). Dostupné z:  
[http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file\\_id=189120](http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=189120)  
SAADI, S., & DJEBABRA, M. (2015). The contribution of the ERA to the selection of the environmental indicators and to the allowance of the environmental objectives. *World Journal of Science, Technology and Sustainable Development*, 12(1), 61–78.  
<https://doi.org/10.1108/WJSTSD-08-2014-0022>

State Intellectual Property Office of The P.R.C. (2017). Dostupné z:  
<http://english.sipo.gov.cn/laws/relatedlaws/>  
THIHER, A. (2001). *Fiction rivals science: the French novel from Balzac to Proust*. Columbia: University of Missouri Press.

VICO, G. (1984). *The new science of Giambattista Vico* (Unabridged translation of the 3rd ed. (1744) with the addition of ‘Practic of the new science’). Ithaca: Cornell University Press.

ZAPATRINA, I. (2016). Sustainable Development Goals for Developing Economies and Public Private Partnership. *European Procurement & Public Private Partnership Law Review*, 11(1), 39–45.

### **Poděkování**

Tento článek byl podpořen z Grantové agentury České republiky ze standardního projektu GA16-01383S.